

Sygn. akt IV P 11/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Karol Kwiatkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Magda Warakomska

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2021 r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa E. R. (1)

przeciwko Krajowemu Ośrodkowi (...) w W. Oddział Terenowy w B.

o uchylenie kary porządkowej

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powódki E. R. (1) na rzecz pozwanego Krajowego Ośrodka (...) w W. Oddział Terenowy w B. kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Karol Kwiatkowski

Sygn. akt IV P 11/21

UZASADNIENIE

Powódka E. R. (1) w pozwie skierowanym przeciwko Krajowemu Ośrodkowi (...) w W. Oddział Terenowy w B. domagała się uchylenia nałożonej na nią w dniu 29 grudnia 2020 r. kary porządkowej – nagany oraz zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż od dnia 27 września 2018 r. świadczy pracę w Wydziale Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem, Sekcja Zamiejscowa Kształtowania Ustroju Rolnego w S. Oddział (...) Krajowego Ośrodka (...) w B.. Miejszem świadczenia jej pracy są S.. Zatrudniona jest na stanowisku Głównego Specjalisty Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem Sekcja Zamiejscowa w S. Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka (...) w B.. Pismem z dnia 29 grudnia 2020 r. nałożona została na nią kara porządkowa nagany za czynność dotyczącą publikacji na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowego Ośrodka (...) w dniu 22 grudnia 2020 r. niepoprawnie zanonimizowanych treści oświadczeń o wykonywaniu prawa pierwokupu. Kara może być zastosowana jako sankcja za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów BHP, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy. Kara nagany jest postrzegana jako bardziej

dotkliwa niż upomnienie, mimo że przesłanki stosowania obu tych kar są takie same. Warunkiem zastosowania odpowiedzialności porządkowej jest wina, a brak możliwości wykazania winy jest równoznaczny z brakiem podstaw do zastosowania kary. Powódka w dniu 4 stycznia 2021 r. złożyła sprzeciw od wymierzonej kary porządkowej nagany, podnosząc fakt, że kara nagany została bezpodstawnie nałożona na nią, skoro nie doszło do naruszenia przez nią art. 108 § 1 Kodeksu pracy. Zdaniem powódki, odpowiedzialność za przedstawione naruszenie leży po stronie osób trzecich - informatyków, którzy są odpowiedzialni za dysponowanie przez (...) aktualną wersją programu do dokonywania anonimizacji treści pism publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej (...), gwarantującym pełną anonimizację danych osobowych oraz osób nadzorujących pracę informatyków w danym Oddziale. Jednakże powódka w dniu 14 stycznia 2021 r. otrzymała decyzję o odrzuceniu sprzeciwu i podtrzymaniu decyzji o ukaraniu karą porządkową nagany. W przedmiotowym stanie faktycznym zgodnie z harmonogramem pracy dzień 22 grudnia 2020 r. wyznaczony był powódce E. R. (1) jako dzień pracy zdalnej. Jednakże powódka w ramach pomocy w pracy dla N. K. wykonała w dniu 22 grudnia 2020 r. czynność techniczną, nie będącą w zakresie jej obowiązków. Przede wszystkim powódka podkreśliła, że nie była odpowiedzialna za publikację treści na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...). Powódka nie była przeszkolona w zakresie dokonywania publikacji na stronie Biuletynu Informacji publicznej (...). W ocenie powódki, nie jest ona odpowiedzialna i w żadnym zakresie nie ponosi winy za brak aktualnej wersji oprogramowania komputerowego wykorzystywanego u pracodawcy. Odpowiedzialność w tym zakresie ponoszą informatycy, którzy to odpowiadają za dysponowanie przez (...) aktualną wersją programu do dokonywania anonimizacji treści pism publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej (...), gwarantującym pełną anonimizację danych osobowych oraz osób nadzorujących pracę informatyków. Powódka, jak podkreśliła, nie jest zobligowana do posiadania wiedzy w zakresie informatycznym, tym bardziej nie jest zobowiązana do dokonywania jakichkolwiek aktualizacji programów komputerowych u pracodawcy. Tym samym absurdem jest, że miałyby ponosić winę za kwestię stricte informatyczną, leżącą w zakresie obowiązków osób trzecich. E. R. (1) podała nadto, iż w dniu 28 grudnia 2021 r. została dokonana przez informatyka aktualizacja przedmiotowego oprogramowania m.in. na komputerze na którym pracuje. Ponadto powódka zarzuciła, iż w dniu 29 grudnia 2020 r. nastąpiło iluzoryczne wysłuchanie jej, gdyż pismo dotyczące nałożenia kary porządkowej nagany na nią było już wcześniej przygotowane, a na niniejszym spotkaniu pismo to zostało jej przedłożone, mimo że wcześniej nie składała żadnych wyjaśnień w przedmiotowej kwestii.

Pozwany Krajowy Ośrodek (...) w W. Oddział Terenowy w B. w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem pozwanego, skoro powódka twierdzi, że na anonimizacji danych aktu o wykonaniu prawa pierwokupu „nie znała się” i „nie należało to do jej obowiązków” to nasuwa się pytanie na jakiej podstawie zabrała się za tą czynność (skoro nie miała wiedzy ani obowiązków w tym zakresie)? Jeśli była to - jak twierdzi powódka - „pomoc dla pani K.” to w ocenie pracodawcy nie zmienia to faktu, że jednak czynność ta była wykonana przez panią R. w ramach stosunku pracy w sposób sprzeczny z obowiązkami pracownika w zakresie ochrony danych osobowych. W porządku pracy pani K. umieściła technicznie rzeczony dokument, mimo braku jego prawidłowej anonimizacji (dokonywanej przez panią R.), na (...) i również ona została ukarana za swą czynność. Ponadto zwrócił uwagę, że powódka nigdzie nie złożyła sprzeciwu ani protestu w zakresie wykonywania wspomnianej czynności. Nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń ani do kierownictwa, ani swych przełożonych, ani do pani K. ani do informatyka co do tego, że nie posiada wiedzy ani umiejętności w zakresie anonimizacji. Nie ostrzegła też o tym pani K. wysyłając do niej dokument do umieszczenia na (...). Zdaniem pozwanego, twierdzenia powódki, że nie znała się na anonimizacji i że nie należało to do jej obowiązków jest tylko przyjętą przez nią linią obrony. Powódka jest wieloletnim pracownikiem (...). Zdaniem pozwanego powódka umiała dokonywać anonimizacji i należało to do jej obowiązków. Pozwany podkreślił też, że powódka nie miała obowiązku stosować programu do anonimizacji. Mogła stosować także dopuszczalną w (...) metodę anonimizacji „ręcznej” poprzez użycie np. czarnego mazaka. Nie może też być mowy o „koleżeńskej pomocy”, która mogłaby w jakikolwiek sposób zwalniać pracownika z obowiązku staranności pracowniczej w zakresie ochrony danych osobowych. Pracownicy wspierają się wzajemnie w ramach organizacji pracy wydziału i jego zadań a także w ramach zakresu swych obowiązków. Zdaniem pozwanego, naruszenie toku czynności w postaci niewłaściwej anonimizacji treści oświadczeń o wykonaniu prawa pierwokupu na stronie (...) a następnie przekazanie tego dokumentu do umieszczenia go na (...) w takiej niewłaściwej formie - stanowi naruszenie

ustalonego porządku i organizacji pracy po stronie powódki. Ponadto, jak wskazał pozwany, powódka na spotkaniu w dniu 29 grudnia 2020 r. wyraziła skruchę i przeprosiła za zaszłą sytuację. Przyjęła wówczas winę za zdarzenie wraz z panią K.. Wina powódki w ciągu zdarzeń doprowadzających do naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych była oczywista. Powódka nie zadbała o bezpieczną anonimizację dokumentu, który przekazała następnie do publikacji na (...) dla pani K.. Wskutek ciągu czynności obu tych pracowników doszło do naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. Pracodawca wskazał też, że posługiwanie się oprogramowaniem anonimizacyjnym było objęte szkoleniem wewnętrznym przeprowadzonym przez informatyka G. K. (1). Pracownicy, w tym powódka, znali program anonimizacyjny i procedury postępowania przy jego obsłudze. Aktualizacja oprogramowania z dnia 28 grudnia 2020 r. przeprowadzona przez informatyka G. K. (1) nie miała znaczenia dla niniejszej sprawy, ponieważ oprogramowanie to już przed aktualizacją było narzędziem wykorzystywanym w anonimizacji. Powódka została też wysłuchana przez pracodawcę w sposób wymagany przepisami. Sam fakt posiadania przez pracodawcę ewentualnie wcześniej przygotowanego projektu pisma z nałożeniem kary porządkowej nie stanowi o „iluzoryczności” wysłuchania. Pracodawca może w ramach wysłuchania odstąpić od nałożenia kary (nie wręczania pisma z naganą) lub też dokonać zmiany jej treści. W tym przypadku tak się nie stało. Pracownik otrzymał naganę na piśmie po złożeniu przez niego wyjaśnień. Pracodawca dochował też obowiązku konsultacji ze związkiem zawodowym. Sprzeciw pracownika wpłynął na sekretariat D. Oddziału Terenowego (...) w B. w dniu 7 stycznia 2021 r.. Wniosek w/s pani R. do związku zawodowego został nadany 13 stycznia 2021 r. Związek zawodowy nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

E. R. (1) od dnia 2 stycznia 2013r. pozostaje zatrudniona w Krajowym Ośrodku (...) w W. (do dnia 31.08.2017r. – w Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w O. Filia w S.), ostatnio na stanowisku Głównego Specjalisty Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem Sekcja Zamiejscowa w S. Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka (...) w B..

/dowód: umowa o pracę z aneksami k. 1/B, 12/B, 26/B, 30/B, 35-38/B, 51/B, 53/B/

Do obowiązków szczegółowych E. R. (1) należy:

1. sprawowanie nadzoru nad spełnieniem zobowiązania, o którym mowa w art. 2a ust. 4 pkt 2 lit. c ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz warunków, o których mowa w art. 2b ust. 1 i 2 tejże ustawy, zgodnie z planem kontroli;
1. prowadzenie spraw dotyczących wydawania decyzji administracyjnych w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego, dotyczących zgody na zbycie lub nabycie nieruchomości rolnych, w tym zwłaszcza zwywania stron do uzupełnienia złożonych wniosków, informowania stron o prowadzonym postępowaniu administracyjnym i zawiadamianie o możliwości zapoznania się z aktami sprawy;
2. przygotowywanie decyzji administracyjnych wraz z uzasadnieniem, dotyczących zgody lub braku zgody Dyrektora Generalnego (...) na nabycie lub zbycie nieruchomości rolnych;
3. bieżąca współpraca i wymiana informacji między Oddziałami Terenowymi, Filiami oraz Biurem (...);
4. ewidencjonowanie umów przeniesienia własności nieruchomości rolnych;
5. opracowywanie zleceń na wyceny i prace geodezyjne;
6. sprawdzanie i odbiór operatów szacunkowych i geodezyjnych;
7. nabywanie nieruchomości rolnych, co do których zbywca złożył żądanie nabycia;
8. analiza zasadności wykonania przez (...) prawa pierwokupu, wykupu lub odkupu;

9. analiza zasadności nabywania przez (...) udziałów w spółkach, w zakresie przydatności gruntów do tworzenia lub powiększenia gospodarstw;
10. ewidencjonowanie wniosków rolników zainteresowanych nabyciem gruntów Zasobu;
11. ewidencjonowanie wniosków osób zainteresowanych nabyciem lub zbyciem nieruchomości rolnych;
12. współdziałanie z jednostkami i organizacjami rolniczymi celem rozpoznania i opiniowania zapotrzebowania na grunty rolne;
13. sporządzanie sprawozdań dotyczących zajmowanego stanowiska;
14. udzielanie informacji i przyjmowanie interesantów oraz przyjmowanie wniosków we wszystkich spraw związanych z realizacją zadań należących do (...);
15. właściwe stosowanie instrukcji kancelaryjnej i rzeczowego wykazu akt, bieżące porządkowanie wytworzonych dokumentów na stanowisku pracy i przygotowanie ich do przekazania do archiwum zakładowego (właściwy podział na kategorie archiwalne);
16. obsługa systemów i programów komputerowych stosowanych w (...);
17. realizacja innych zadań zleconych przez Kierownika Wydziału i D./Zastępcę D. Oddziału.

/dowód: zakres obowiązków pracownika k. 62/B akt osobowych/

Krajowy Ośrodek (...) dokonuje publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej (...) oświadczeń Oddziałów Terenowych (...) o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej. Oświadczenia te wymagają uprzedniej anonimizacji. A. można dokonać w sposób „ręczny” przy użyciu korektora, bądź też używając oprogramowania komputerowego.

Pracownicy (...) potrzebujący wykonywać anonimizację plików (...) zostali przeszkoleni przez informatyka Oddziału G. K. (1), że anonimizację można wykonać poprzez komentarze w plikach (...). Do tego celu został im udostępniony/zainstalowany program (...) lub (...), w którym mogą oni wstawiać szare pola anonimizacji w opcji komentowania. Kolejnym krokiem, który pracownik koniecznie powinien wykonać, to wydrukować taki plik z komentarzami na drukarkę PDFCreator, aby anonimizacja była skuteczna (nie można było przesuwac, odsłaniać zasłoniętych/anonimizowanych miejsc). A. w wyżej podany sposób można również w programie A. (...), tj. wstawiać komentarze i wydrukować na drukarkę PDFCreator, aby utworzyć płaski plik bez komentarzy (zanonimizowany), jednak komentowanie w programie (...) jest łatwiejsze. Na większości komputerów pracowników (...) jest zainstalowany program A. R. w wersji 9, w której nie działa edytowanie komentarzy, tj. komentarze wyświetlają się i można je zaznaczać, ale nie można dodawać/zmieniać istniejących. Program A. R. w wersji 9 był zainstalowany również na komputerze N. K.; na tym komputerze dopiero w dniu 28.12.2020r. informatyk G. K. (1) zainstalował program A. (...). Z kolei na komputerze E. R. (1) program A. (...) był zainstalowany w styczniu 2020r.

Po wydrukowaniu na drukarkę PDFCreator pliku z edytowalnymi komentarzami, czyli utworzeniu pliku (...) spłaszczonego (bez komentarzy), nie da się zaznaczyć szarych pól (komentarzy), o czym wielokrotnie G. K. (1) zwracał uwagę pracownikom (...). Również wielokrotnie zwracał on uwagę, żeby przy publikacji na portalu (...) nie pomylić plików (...), tj. tych z komentarzami do edycji oraz tych po spłaszczeniu (prawidłowo zanonimizowanych). Pracownicy byli również informowani, żeby we właściwościach pliku (...) przy drukowaniu przez PDFCreator - nie pozostawić wypełnionego pola (...), które domyślnie wypełniane jest nazwą konta użytkownika logowania do komputera.

O sposobie prawidłowego anonimizowania dokumentów przy użyciu programu (...) A. (...) E. R. (1) została przeszkolona przez G. K. (1) w styczniu 2020r.

W dniu 22 grudnia 2020r. E. R. (1) miała zaplanowaną pracę zdalną.

Jednak tego dnia stawiała się w miejscu pracy celem pomocy koleżance N. K. przy anonimizacji danych osobowych w następujących oświadczeniach tj. Rep. A 14514/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/3 o powierzchni 0,5124 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat (...), Rep. A 14496/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/2 o powierzchni 0,9995 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat (...), Rep. A 14505/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/1 o powierzchni 0,9995 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat (...), Rep. A 14523/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/4 o powierzchni 0,5124 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat (...).

E. R. (1) podjęła się czynności anonimizacji danych osobowych w dokumentach dotyczących oświadczeń o wykonaniu prawa pierwokupu w programie komputerowym X. E. na komputerze N. K., a następnie zapewniła N. K. o prawidłowości anonimizacji i zapisu. N. K. po sprawdzeniu w programie A. R., że funkcjonalność odkrywania anonimizowanych pól znikła, opublikowała oświadczenia na stronie (...). Po dokonaniu publikacji N. K. ponownie upewniła się, że funkcjonalność odkrywania anonimizowanych pól znikła.

W dniu 28.12.2020r. A. J. - Inspektor Ochrony Danych Osobowych Krajowego Ośrodka (...) skontaktowała się z J. D. Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka (...) w B. informując o nieprawidłowym zanonimizowaniu przez pracowników Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem Sekcji Zamiejscowej w S. danych osobowych w następujących oświadczeniach tj. Rep. A 14514/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/3 o powierzchni 0,5124 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat sokolski, Rep. A 14496/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/2 o powierzchni 0,9995 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat sokolski, Rep. A 14505/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/1 o powierzchni 0,9995 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat sokolski, Rep. A 14523/2020 o wykonaniu prawa pierwokupu nieruchomości rolnej nr 127/4 o powierzchni 0,5124 ha położonej w obrębie Ł., gmina K., powiat sokolski, które zostały opublikowane na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...) w dniu 22 grudnia 2020 r. Jednocześnie Inspektor Ochrony Danych Osobowych poinformowała, iż wszystkie przedmiotowe oświadczenia woli należy jak najszybciej usunąć i zastąpić nowymi z dokonaniem prawidłowej anonimizacji danych albowiem zgodnie z art. 4 pkt 12 (...) doszło do poważnego naruszenia danych osobowych.

Jak się okazało, wersja programu użytego do anonimizacji zainstalowanego na komputerze N. K. uniemożliwiła dostrzeżenie nieprawidłowości w dokonanej anonimizacji. Z. nieprawidłowo dane mogą odczytać osoby posiadające nowszą wersję oprogramowania. Przyczyną nieprawidłowej anonimizacji poprzez niewyeliminowanie funkcjonalności odkrywania ukrytych pól było jednak pominięcie przez E. R. (1) etapu wydrukowania wyników anonimizacji przez funkcję drukowania pdf C. lub opublikowanie plików z innej lokalizacji (tj. nie wydrukowanych przez tą drukarkę). Wydrukowanie wyników anonimizacji przez funkcję drukowania pdf C. i opublikowanie plików z tej lokalizacji wyklucza możliwość odczytania ukrytych treści w każdej wersji programu A. R..

/dowód: grafik pracy k. 15, wysłuchanie informacyjne powódki E. R. (1) na rozprawie w dniu 3.03.2021r. – protokół skrócony rozprawy z dnia 3.03.2021r. k. 62-63v, zeznanie powódki E. R. (1) w charakterze strony na rozprawie w dniu 13.10.2021r. - protokół skrócony rozprawy z dnia 13.10.2021r. k. 256-258, zeznanie świadka G. K. (1) na rozprawie w dniu 22.03.2021r. - protokół skrócony rozprawy z dnia 22.03.2021r. k. 90-91, zeznanie świadka N. K. na rozprawie w dniu 21.04.2021r. - protokół skrócony rozprawy z dnia 21.04.2021r. k. 96-97v, pisemne zeznanie świadka J. L. k. 126-129, przykładowe oświadczenie o wykonaniu prawa pierwokupu zanonimizowane „ręcznie” k. 79-84, korespondencja mailowa k. 2/C akt osobowych/

Dnia 29.12.2020 r. w siedzibie Oddziału Terenowego (...) w B. odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli: J. D. (...) w B., U. S. - p.o. Kierownik (...) i (...) w B., J. S. - Główny Specjalista w (...) w B., N. S. Specjalista (...) i GZ w Sekcji Zamiejscowej w S. (...) w B., E. R. (1) - Główny Specjalista (...) i GZ w Sekcji Zamiejscowej w S. (...) w B.. Spotkanie odbyło się w celu wysłuchania N. K. oraz E. R. (1) w związku z tym, że w wyniku ich działań doszło do naruszenia ochrony danych osobowych osób, których dane zostały zawarte w treści niepoprawnie zanonimizowanych oświadczeń opublikowanych na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...) w dniu 22.12.2020 r. D. J. Z. (1) po poinformowaniu w/w pracowników o celu spotkania poprosiła o udzielenie wyjaśnień. N. K. i E. R.

(1) wyjaśniły, że do takiej sytuacji doszło, ponieważ pracowały na nieaktualnej wersji oprogramowania. Następnie pracownice wyjaśniły, że bardzo się spieszyły, ponieważ było już po południu, a chciały wyjść z pracy o godzinie 15.30 i z tego pośpiechu nie dość dokładnie sprawdziły, czy na pewno wszystko jest zrobione prawidłowo. Zapewniły, że nie było to celowe działanie, że starały się zrobić wszystko zgodnie z obowiązującymi przepisami, że wydawało im się, że wszystko jest zamieszczone prawidłowo. Zapewniły również, że więcej się to nie powtórzy. D. J. Z. (1) zwróciła pracownikom uwagę, że taka sytuacja nie miałaby miejsca, gdyby dokonały anonimizacji zamieszczanych w BIPie dokumentów w sposób, który polecił im bezpośredni przełożony tj. U. S.. P.o. Kierownik (...) i GZ polecił bowiem wszystkim pracownikom (...) i GZ dokonywanie anonimizacji za pomocą korektora i zamieszczania na BIPie skanu dokumentu z wymazanymi danymi osobowymi. W ocenie pracodawcy N. K. oraz E. R. (1) samodzielnie podjęły decyzję o posłużeniu się programem. Ani Kierownik U. S. ani Zastępca D. (...) w B. J. L. (nadzorujący pracę Sekcji Zamiejscowej w S. oraz nadzorujący bezpośrednio (...) i GZ) nie wiedzieli, że w pracownice zamierzają używać jakichś programów. Nie zostało to z nimi uzgodnione. D. pouczyła N. K. oraz E. R. (1) żeby wykonywały polecenia przełożonych i nie podejmowały samodzielnie decyzji, które mogą przyczynić się do wystąpienia tak poważnych konsekwencji dla (...) jak w tym przypadku. Z uwagi na fakt, iż informacja o naruszeniu danych osobowych przez pracowników (...) została przesłana na skrzynki e-mail sekretariatu Dyrektora Generalnego (...) oraz kilku innych biur w Centrali (...) przez osobę trzecią, konieczne było podjęcie odpowiednich kroków. D. J. Z. (1) oznajmiła, iż w przypadku naruszenia (...) ciąży na (...) bardzo duża odpowiedzialność. Sytuacja ta może pociągnąć za sobą kolejne konsekwencje dla (...), łącznie z ogromnymi karami finansowymi. W związku z tym pracownicy, którzy dopuścili się takiego naruszenia przepisów muszą zostać ukarani. Obecne w spotkaniu U. S. oraz J. S. zgodziły się z argumentacją i stanowiskiem D. J. Z. (1). D. J. Z. (1) po wysłuchaniu wszystkich argumentów N. K. oraz E. R. (1), po przedstawieniu swoich argumentów podjęła decyzję o ukaraniu w/w pracowników karą porządkową nagany. J. S. przekazała jej po dwa egzemplarze przygotowanych dokumentów, które D. podpisała i wręczyła je N. K. oraz E. R. (1). D. J. Z. (1) pouczyła pracownice o przysługującym im prawie do odwołania się od wymierzonej kary.

W dokumencie informującym o nałożeniu kary porządkowej pracodawca wskazał, iż na podstawie art. 108 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy, wymierzył powódce karę porządkową nagany, za naruszenie obowiązku przestrzegania ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, a w szczególności naruszenie obowiązków pracowniczych, polegające na publikacji na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...) w dniu 22.12.2020 r. niepoprawnie zanonimizowanych treści oświadczeń o wykonywaniu prawa pierwokupu.

/dowód: pisemne zeznanie świadka J. Z. (1) k. 131-134, zeznanie świadka J. Z. (1) na rozprawie w dniu 13.10.2021r. – protokół skrócony rozprawy z dnia 13.10.2021r. k. 256-258, pisemne zeznanie świadka J. S. k. 136–141, zeznanie świadka N. K. na rozprawie w dniu 21.04.2021r. - protokół skrócony rozprawy z dnia 21.04.2021r. k. 96-97v, notatka ze spotkania k. 87-88, informacja o nałożeniu kary porządkowej nagany k. 1/C akt osobowych/

E. R. (1) pismem z dnia 4.01.2021r. złożyła sprzeciw od wymierzonej kary nagany wskazując, iż nie naruszyła obowiązków pracowniczych oraz wskazując, iż odpowiedzialność za przedstawione naruszenie leży po stronie osób trzecich - informatyków oraz osób nadzorujących pracę informatyków w danym oddziale, którzy są odpowiedzialni za dysponowanie przez (...) aktualnym programem do dokonywania anonimizacji treści pism publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej (...), gwarantującym pełną anonimizację danych osobowych.

/dowód: sprzeciw z dnia 4.01.2021r. k. 4/C akt osobowych/

Pracodawca, po przeprowadzeniu konsultacji związkowej pismem z dnia 14.01.2021r. odrzucił sprzeciw i podtrzymał decyzję o ukaraniu karą porządkową nagany.

/dowód: pismo (...) Organizacji (...) w W. z/s w O. z dnia 18.02.2021r. k. 35 oraz z dnia 6.05.2021r. k. 125, wniosek pracodawcy z dnia 12.01.2021r. do związku zawodowego o zajęcie stanowiska w sprawie nałożenia kary porządkowej nagany k. 94-95 oraz k. 5/C akt osobowych, decyzja z dnia 14.01.2021r. k. 6/C akt osobowych/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo E. R. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 108§1 kodeksu pracy, za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować karę upomnienia lub karę nagany. Pracodawca ma swobodę decyzyjną w sprawie nałożenia kary regulaminowej, jednakże art.108 kodeksu pracy wymienia dwie przesłanki odpowiedzialności porządkowej, które musi wyczerpywać zachowanie pracownika – musi to być zachowanie bezprawne i niezgodne z ustalonym porządkiem, regulaminem pracy, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy bądź przepisami przeciwpożarowymi oraz zawinione. Wina jako przesłanka odpowiedzialności porządkowej wyraża się w świadomym – umyślnym lub nieumyślnym - wyborze przez pracownika określonego zachowania, niezgodnego z ustaloną organizacją i porządkiem pracy .

Art. 108 KP wymienia dwie przesłanki odpowiedzialności porządkowej: zachowanie bezprawne i naganne – niezgodne z ustalonym porządkiem, regulaminem pracy, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisami przeciwpożarowymi, z powodu którego pracodawca ma prawo uczynić pracownikowi zarzut. Bezprawność i zawiniona przez pracownika naganność postępowania są przesłankami odpowiedzialności porządkowej pracowników. Wina jako przesłanka odpowiedzialności porządkowej wyraża się w świadomym wyborze przez pracownika określonego zachowania, niezgodnego z postanowieniami regulaminu pracy, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisami przeciwpożarowymi, zasadami współżycia społecznego. Nawet nieadekwatne do zaistniałej sytuacji zachowanie pracownika może uzasadniać wymierzenie kary porządkowej. Wymierzenie najłżejszej kary porządkowej – upomnienia jest uzasadnione, zdaniem Sądu Najwyższego (wyr. z 1.7.1999 r., I PKN 86/99, OSNAPiUS 2000, Nr 18, poz. 683), nawet w przypadku niewielkiego stopnia winy (art. 108 § 1 KP). Nastawienie psychiczne pracownika ma znaczenie przy ocenie jego zachowania, wówczas gdy pracodawca rozważa podjęcie decyzji o nałożeniu kary porządkowej z powodu niewykonania obowiązków lub niewłaściwego ich wykonania. Granica między niewykonaniem obowiązków nałożonych na pracownika przez pracodawcę a ich niewłaściwym wykonaniem może w pewnych wypadkach okazać się trudna do określenia. Jednakże dla prawnej oceny zachowania pracownika w aspekcie przypisania mu winy, która jest przesłanką odpowiedzialności porządkowej regulowanej przepisami rozdziału VI Kodeksu pracy "Odpowiedzialność porządkowa pracowników", nie jest istotne, czy nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku pracy przybrało postać niewykonania obowiązków, niewłaściwego lub nierzetelnego ich wykonania. Są to zagadnienia dotyczące ustaleń faktycznych sprawy (por. Andrzej M. Świątkowski, komentarza do art. 108 kp (w:) Kodeks Pracy. Komentarz Wydawnictwo C.H. Beck , wydanie 5, 2016r.).

Jeśli zastosowanie kary porządkowej nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik stosownie do art. 112 kp może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść sprzeciw. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej.

Pozwany pracodawca nakładając na powódkę karę upomnienia dochował prawidłowego trybu postępowania określonego przez przepisy prawa pracy - wysłuchał pracownice przed nałożeniem kary (w drodze rozmowy bezpośredniej), powiadomił ją o nałożeniu kary nagany, poinformował o nieuwzględnieniu sprzeciwu w terminie wskazanym przez ustawę.

Należy podkreślić, iż sposób wysłuchania pracownika nie został szczegółowo wskazany w przepisach, dlatego należy stosować ogólne reguły znaczeniowe. Oprócz bezpośredniej rozmowy z pracownikiem można zatem, w ocenie Sądu, dopuścić również rozmowę telefoniczną z pracownikiem, szczególnie wtedy, gdy, co do zasady, wykonuje on swoją pracę poza siedzibą zakładu pracy.

Podstawą nałożenia na powoda kary upomnienia był zarzut naruszenia przez powódkę obowiązku przestrzegania ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, a w szczególności naruszenia obowiązków pracowniczych, polegające na publikacji na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...) w dniu 22.12.2020 r. nieuprawnianie zanonimizowanych treści oświadczeń o wykonywaniu prawa pierwokupu.

W myśl art. 100 § 1 i §2 kp, podstawowym obowiązkiem pracownika jest wykonywanie pracy sumiennie i starannie oraz stosowanie się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa, lub umową o pracę, a w szczególności: przestrzeganie czasu pracy ustalonego w zakładzie pracy oraz dbałość o dobro zakładu pracy, ochrona jego mienia oraz zachowanie w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

Niewątpliwie w katalogu tym mieści się obowiązek pracownika do postępowania zgodnie z obowiązującymi w zakładzie pracy regulaminami, politykami czy zarządzeniami.

Obowiązkiem tym jest w analizowanym kontekście również ochrona danych osobowych, do czego powódka została zobowiązana pisemnie przez pracodawcę (por. upoważnienie do przetwarzania danych osobowych i oświadczenie z dnia 23.05.2018r. – k. 49-50/B akt osobowych).

Należy zatem stwierdzić, w ocenie Sądu, iż obowiązek przetwarzania danych osobowych w sposób właściwy to również podstawowy obowiązek każdego pracownika, w przypadku którego zakres czynności wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych. Przetwarzanie danych osobowych w sposób sprzeczny z przyjętymi w organizacji procedurami powoduje naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych oraz naraża pracodawcę na ogromne kary finansowe przewidziane w przepisach o (...).

W rozpoznawanej sprawie nie było sporne, iż krytycznego dnia (22.12.2020r.) E. R. (1) poza zakresem swoich obowiązków, podjęła się dobrowolnie pomocy współpracownicy N. K. w publikacji na stronie (...) pracodawcy oświadczeń o wykonaniu prawa pierwokupu – przy czym E. R. wykonała czynności polegające na anonimizacji danych osobowych, a następnie N. K. po upewnieniu się przy użyciu programu A. R. zainstalowanego na jej komputerze służbowym, że anonimizowane pola komentarzy są nieedytowalne, opublikowała oświadczenia na stronie (...) pracodawcy. Powyższe okoliczności jednoznacznie wynikają z przyznanych faktów w tym zakresie zarówno przez powódkę jak i N. K. w złożonych przed Sądem zeznaniach, które Sąd obdarzył wiarą.

Jak się jednak okazało, wersja programu użytego do anonimizacji zainstalowanego na komputerze N. K. uniemożliwiała dostrzeżenie nieprawidłowości w dokonanej anonimizacji. Z. nieprawidłowo dane mogły odczytać osoby posiadające nowszą wersję oprogramowania. Przyczyną nieprawidłowej anonimizacji poprzez niewyeliminowanie funkcjonalności odkrywania ukrytych pól było jednak pominięcie przez E. R. (1) etapu wydrukowania wyników anonimizacji przez funkcję drukowania pdf C. lub opublikowanie plików z innej lokalizacji (tj. nie wydrukowanych przez tę drukarkę). Wydrukowanie wyników anonimizacji przez funkcję drukowania pdf C. i opublikowanie plików z tej lokalizacji wykluczyłoby możliwość odczytania ukrytych treści w każdej wersji programu A. R..

Powyższe okoliczności potwierdzają zweryfikowane pozytywnie zeznania świadka G. K. (1), które Sąd obdarzył wiarą. Świadek ten jest specjalistą ds. informatycznych zatrudnionym u pozwanego pracodawcy i w sposób jednoznaczny przedstawił przyczyny techniczne zaistniałej sytuacji. Z zeznań w/w wynika również, iż powódka E. R. została przez niego przeszkolona ze sposobu przeprowadzania anonimizacji przy użyciu specjalistycznego programu informatycznego, czemu powódka przesłuchana na rozprawie nie zaprzeczyła.

Przyczyną nieprawidłowej anonimizacji publikowanych w biuletynie oświadczeń pracodawcy nie była zatem instalacja niewłaściwej wersji programu anonimizacyjnego – wersja programu miała jedynie znaczenie w zakresie większych lub mniejszych funkcjonalności. Wersja zainstalowanego programu informatycznego pozostaje w analizowanym przypadku nie istotna wobec nieumiejętnego, wadliwego dokonania anonimizacji. Jak wynika z ustalonych faktów, przyczyną nieprawidłowej anonimizacji poprzez niewyeliminowanie funkcjonalności odkrywania ukrytych pól było pominięcie przez E. R. (1) etapu wydrukowania wyników anonimizacji przez funkcję drukowania pdf C. lub opublikowanie plików z innej lokalizacji (tj. nie wydrukowanych przez tę drukarkę). Powyższe wynika jednoznacznie z depozycji świadka G. K. (1).

Niezasadny jest zatem, zdaniem Sądu, zarzut powódki, zdaniem której odpowiedzialność za naruszenie ochrony danych osobowych leży po stronie informatyka, który jest odpowiedzialny za dysponowanie przez (...) aktualnym programem do dokonywania anonimizacji treści pism publikowanych na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej. Przede wszystkim podkreślić należy, w ocenie Sądu, iż każda wersja zainstalowanego programu jest odpowiednia do wykonania anonimizacji, wersje te różnią się jedynie funkcjonalnościami. Natomiast – co należy podkreślić - za prawidłowe użytkowanie programu odpowiedzialni są pracownicy, którzy dokonują anonimizacji danych, a następnie publikują treści pism na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej (...) (w tym przypadku – powódka E. R. (1) i N. K.).

Zachowanie E. R. (1) w dniu 22.12.2020r. było bezprawne i naganne – niezgodne z ustalonym porządkiem przebiegu procesów pracy. Skoro powódka podjęła się wykonywania czynności spoza zakresu jej obowiązków (z chęci pomocy koleżance) to – w ocenie Sądu – za nierzetelne ich wykonanie powinna ponieść pełną odpowiedzialność tak, jakby wykonywała je w ramach własnego zobowiązania. Powyższe potwierdzają również zeznania świadka J. L. (por. pisemne zeznania k. 126-129), który wskazał, iż w analizowanym przypadku prawidłowa anonimizacja oświadczenia o skorzystaniu z prawa pierwokupu przez pozwanego pracodawcę obciążała powódkę.

Ochrona danych osobowych współcześnie ma doniosłą rangę, przetwarzanie danych osobowych w sposób sprzeczny z przyjętymi w organizacji procedurami powoduje naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych oraz naraża pracodawcę na ogromne kary finansowe przewidziane w przepisach o (...). Czynności te należy zatem wykonywać z najwyższą starannością, rozważą. Tymczasem jak wynika z relacji powódki i N. K., pracownicy czynności te wykonywały pod koniec dnia pracy, w pośpiechu, a w przypadku powódki - również nieumiejętnie. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości co do sposobu używania programów informatycznych powódka powinna skontaktować się z informatykiem, a w razie niemożności takiego kontaktu, odstąpić od anonimizowania danych przy pomocy programu komputerowego i przeprowadzeniu krytycznych czynności za pomocą metody „ręcznej” tj. używając korektora (co było preferowaną przez pracodawcę metodą anonimizacji właśnie z uwagi na brak opanowania prawidłowej obsługi programu informatycznego). Metodę taką zalecił również pracodawca w informacji mailowej skierowanej do pracowników w dniu 28.12.2020r., po analizie krytycznego zdarzenia (k. 154). Powódka, jak sama zaznaczyła, nie jest osobą obeznaną w obsłudze komputera, a przecież bezkrytycznie obsługiwała w dniu 22.12.2020r. program komputerowy nie do końca opanowany, a na dodatek utwierdzała N. K. w przekonaniu, że anonimizacja jest poprawna (jak wynika z zeznań N. K.). Stopień winy E. R. (1) jest zatem wysoki, co uzasadniało nałożenie na nią kary porządkowej nagany.

Ponadto stwierdzić należy, iż pracodawca zachował wymogi formalne procedury związanej z nałożeniem kary porządkowej wobec powódki.

W szczególności przed nałożeniem kary porządkowej nagany powódka została wysłuchana w dniu 29 grudnia 2020 r. w siedzibie pracodawcy w B. w obecności J. D. Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka (...) w B., U. S. - Kierownika Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem oraz J. S. - Głównego Specjalisty Wydziału Organizacyjno - (...). Okoliczności te potwierdzają zeznania świadków: pisemne zeznanie świadka J. Z. (1) k. 131-134, zeznanie świadka J. Z. (1) na rozprawie w dniu 13.10.2021r. – protokół skrócony rozprawy z dnia 13.10.2021r. k. 256-258, pisemne zeznanie świadka J. S. k. 136–141, które Sąd zweryfikował pozytywnie – zwłaszcza, iż przebieg rozmowy został również potwierdzony notatką służbowa z dnia 29.12.2020r. – k. 3/C akt osobowych. Ponadto fakt przeprowadzenia wysłuchania potwierdziły powódka i N. K. w złożonych zeznaniach i sporządzonej własnej notatce z tego spotkania (k. 87-88). Fakt, że relacje co do przebiegu spotkania pracownic i pracodawcy różnią się, nie zmienia w ocenie Sądu faktu, że do wysłuchania przez pracodawcę powódki i N. K. w dniu 29.12.2020r. doszło. Po złożeniu sprzeciwu przez powódkę pracodawca przeprowadził również prawidłowo konsultację związkową. Prawidłowości tej konsultacji nie przeczy brak reakcji stanowiska organizacji związkowej, która nie miała przecież obowiązku wypowiedzenia się; ponadto, jak ustalono powódka w tamtym czasie nie podlegała ochronie związkowej (por. pismo (...) Organizacji (...) w W. z/s w O. z dnia 18.02.2021r. k. 35 oraz z dnia 6.05.2021r. k. 125, wnioski

pracodawcy z dnia 12.01.2021r. do związku zawodowego o zajęcie stanowiska w sprawie nałożenia kary porządkowej nagany k. 94-95 oraz k. 5/C akt osobowych, decyzja z dnia 14.01.2021r. k. 6/C akt osobowych).

Z kolei okoliczność, iż pracodawca przed przeprowadzeniem rozmowy z powódką dysponował już projektem zawiadomienia o nałożeniu kary porządkowej nie świadczy bynajmniej, w ocenie Sądu, o wadliwym, iluzorycznym (wg powódki) wysłuchaniu jej. To przecież dopiero po wysłuchaniu powódki w dniu 29.12.2020r. osoba reprezentująca pracodawcę zadecydowała o podpisaniu zawiadomienia o nałożeniu kary porządkowej i dopiero z tą chwilą zawiadomienie zaczęło obowiązywać w obrocie prawnym. Jak zeznała J. Z., dysponowała ona co prawda projektem zawiadomienia, ale o jego podpisaniu zadecydowała dopiero po wysłuchaniu powódki i N. K.. Moment podpisania tego zawiadomienia nie budził w rozpoznawanej sprawie wątpliwości – rzeczywiście nastąpił po wysłuchaniu powódki.

W świetle powyższych ustaleń Sąd uznał, iż wniosek dowodowy powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki celem wykazania dat przeprowadzenia aktualizacji programu w którym była dokonywana anonimizacja pism u pozwanego pracodawcy oraz celem wyjaśnienia podstaw działania i możliwości przedmiotowego oprogramowania przy uwzględnieniu danych wersji aktualizacji programu oraz do wskazania w jakiej dacie i na którym komputerze w Oddziale u pozwanego była stworzona wersja pisma o nałożeniu kary nagany z dnia 29.12.2020r. został uznany za wniosek o przeprowadzenie dowodu który ma wykazać fakt bezsporny oraz zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania i dlatego wniosek o przeprowadzeniu tego dowodu został pominięty na podstawie art. 235² §1 pkt 2 i 5 kpc – postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13.10.2021r. Okoliczności i terminy wgrania wersji programu do anonimizacji wynikają jednoznacznie z zeznań świadka G. K. i wiadomości mailowej jego autorstwa (k. 2/C akt osobowych) i częściowo z depozycji powódki i N. K., przy czym nie ma rozbieżności pomiędzy w/w relacjami w przedmiotowym zakresie. Nie ulega również wątpliwości, iż projekt zawiadomienia o nałożeniu kary porządkowej został opracowany przed rozmową osób reprezentujących pracodawcę z powódką w dniu 29.12.2020r.

Za całkowicie chybione Sąd uznał z kolei zarzuty powódki, iż wymierzenie jej kwestionowanej kary nagany jest szykaną pracodawcy za podpisaniem się jej pod listem pracowników Sekcji Zamiejskowej (...) w S. z dnia 25.06.2019r. skierowanym do posła na Sejm RP J. K. w sprawie degradacji tej jednostki przez D. Oddziału (...) w B. (por. pismo z dnia 25.06.2019r. - k. 233). Zdaniem powódki, większość osób podpisanych pod tym listem została ukarana karami porządkowymi. W ocenie Sądu jednak powódka nie udowodniła związku przyczynowego pomiędzy podpisaniem się jej na przedmiotowym liście z dnia 25.06.2019r. a wymierzeniem jej kary porządkowej w dniu 29.12.2020r. W szczególności z pisma pełn. pozwanego z dnia 21.09.2021r. (k. 248) wynika, iż w aktach osobowych pracowników podpisanych pod przedmiotowym listem, nie ma kar porządkowych poza karą powódki, której dotyczy przedmiotowe postępowanie. Powódka została zatem ukarana za zawinione zachowanie w dniu 22.12.2020r., nie zaś za podpisanie się pod przedmiotowym listem z dnia 25.06.2019r.

Nic istotnego do sprawy nie wniosły zeznania świadka P. K. (por. pisemne zeznanie świadka k. 143-145), który jak wynika z treści jego zeznań, nie pamięta żeby w dniu 28.12.2020r. sprawdzał na swoim komputerze oświadczenia o skorzystaniu z prawa pierwokupu z dnia 22.12.2020r.

Mając wszystko powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 112§2 kp oddalił powództwo jako niezasadne (pkt I sentencji wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98§1, §1¹, §3 kpc, art. 99 kpc i § 9 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) i zasądzono z tego tytułu od powódki E. R. (1) na rzecz pozwanego Krajowego Ośrodka (...) w W. Oddział Terenowy w B. kwotę 120,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty – punkt II sentencji wyroku.

sędzia Karol Kwiatkowski